

Opgave 5

De belastingstructuur voor de 21e eeuw

Een van de problemen voor Nederland in de 21e eeuw is de vergrijzing. Deze vergrijzing zal leiden tot een groter beroep op de overheidsuitgaven. Deze groeiende overheidsuitgaven kunnen gefinancierd worden door verhoging van de belastingdruk, maar dit heeft nadelen. Zo gaat een hogere belastingdruk gepaard met vermijdingsgedrag van belastingplichtigen en remt de economische activiteit.

Een andere mogelijkheid die de overheid ziet om de vergrijzingslasten te financieren, is een verhoging van de arbeidsparticipatie. Deze verhoging wil de overheid realiseren door het aanpassen van de schijftarieven in box 1. Daarbij wordt het tarief van de eerste en van de derde schijf verlaagd, terwijl het tarief van de beide andere schijven gelijk blijft. Er ontstaat dan een optimale tariefstructuur. Deze structuur zorgt voor voldoende belastingopbrengst om de vergrijzingslasten te financieren en voor verhoging van de arbeidsparticipatie. In de tabel worden deze optimale belastingtarieven vergeleken met de huidige. In deze opgave laten we heffingskortingen en aftrekposten buiten beschouwing.

schijf	belastbaar inkomen (in euro)	huidige tarief	optimale tarief
1	0 tot en met 17.000	34%	29%
2	17.001 tot en met 31.000	41%	41%
3	31.001 tot en met 52.000	42%	35%
4	52.001 en hoger	52%	52%

- 2p **14** Leg uit hoe verhoging van de belastingdruk in Nederland kan leiden tot vermijdingsgedrag van belastingplichtigen.
- 2p **15** Leg uit hoe de verlaging van het tarief van schijf 1 kan leiden tot een verlaging van de p/a-ratio (personen / arbeidsjaren).

Een van de factoren die de optimale tariefstructuur bepalen, is de mate waarin het arbeidsaanbod verandert als gevolg van een verandering van het te betalen (marginale) belastingtarief. In Nederland blijkt het arbeidsaanbod van vrouwen sterker te reageren op een verandering van de tarieven dan het arbeidsaanbod van mannen. Om in de toekomst de hogere vergrijzingslasten te kunnen opbrengen, zal het nodig zijn dat met name in de groep middeninkomens (€ 31.001 tot en met € 52.000) de deelname aan betaald werk van vrouwen wordt vergroot.

- 2p **16** Leg uit waarom, gelet op de positie van vrouwen, specifiek een verlaging van het tarief in schijf 3 van belang is om in de toekomst de hogere vergrijzingslasten te kunnen financieren.

Stel dat een vrouw met een belastbaar inkomen van € 32.000 haar parttimebaan omzet in een fulltimebaan. Tegelijkertijd worden de huidige tarieven veranderd in de optimale tarieven. Haar gemiddelde belastingdruk blijft 37,31%.

- 2p **17** Bereken het nieuwe belastbaar inkomen voor deze vrouw.